

8/2001

SOPIMUS SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ SIJOITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA VASTAVUOROISESTA SUOJAAMISESTA

Suomen tasavallan hallitus ja Etelä-Afrikan tasavallan hallitus, jäljempänä "sopimuspuolet", jotka haluavat luoda suotuisat edellytykset sopimuspuolen sijoittajien lisääntyville sijoituksille toisen sopimuspuolen alueella ja

tunnustavat, että tällaisten sijoitusten tukeminen ja vastavuoroinen suojele sopimuksen pohjalta johtaa liiketoiminnallisen aloitteellisuuden piristymiseen ja molempien valtioiden taloudellisen hyvinvoinnin lisääntymiseen,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla **Määritelmät**

Tässä sopimuksessa, ellei asiayhteydestä muuta ilmene:

(1) "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen alueella (jäljempänä "isäntäsopimuspuoli") toisen sopimuspuolen lakien mukaisesti, ja siihen kuuluu erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

(a) irtain ja kiinteä omaisuus samoin kuin jälleensijoitetut tuotot ja omistusoikeudet kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätysoikeudet tai vuokrattu omaisuus;

(b) yrityksen osakkeet ja joukkovelkakirjat sekä muut osuudet yrityksestä;

(c) vaateet rahan ja suorituksiin, joilla on taloudellista arvoa;

(d) oikeudet henkiseen omaisuuteen kuten patentteihin, tekijänoikeuksiin, toimilupiin, teollisiin mallioikeuksiin, teknisiin valmistusmenetelmiin, tietotaitoon ja goodwill-arvoon;

(e) oikeudet tai luvat, jotka on myönnetty lain tai sopimuksen nojalla, mukaan lukien toimiluvat etsiä, viljellä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

(2) "Tuotto" tarkoittaa sijoituksen tuottamia rahamääriä ja sisältää erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan, voiton, koron, pääomatuet, osingot, rojalit ja palkkiot.

(3) "Sijoittaja" tarkoittaa —

(a) luonnollista henkilöä, jonka asema sopimuspuolen kansalaisena perustuu tämän sopimuspuolen lakeihin tai

(b) oikeushenkilöä, yhtiötä, yritystä tai yhdistystä, joka on rekisteröity tai perustettu tämän sopimuspuolen lakien mukaisesti.

(4) "Alue" tarkoittaa kaikkia maa- ja vesialueita, mukaan lukien merivyöhykkeet, joilla sopimuspuolella on kansainvälisen oikeuden mukaisesti täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta.

(5) Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

(1) Kumpikin sopimuspuoli rohkaisee alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja luo suotuisat olosuhteet sellaisille sijoituksille.

(2) Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille myönnetään aina oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu ja niille annetaan isäntäsopimuspuolen alueella täysi suoja ja turvallisuus. Isäntäsopimuspuoli ei saa millään kohtuuttomilla tai syrjivillä toimenpiteillä alueellaan haitata toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, hyödyntämistä tai myyntiä.

3 artikla

Sijoitusten kohtelu

(1) Isäntäsopimuspuoli soveltaa alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin kohtelua, joka ei ole epäedullisempi kuin kohtelu, jonka se myöntää omien sijoittajiensa sijoituksille tai jonkin kolmannen valtion sijoittajien sijoituksille.

(2) Isäntäsopimuspuoli soveltaa alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin niiden sijoitusten hoidon, käytön, hyödyntämisen tai myynnin osalta kohtelua, joka ei ole epäedullisempi kuin kohtelu, jonka se myöntää omille sijoittajilleen tai jonkin kolmannen valtion sijoittajille.

4 artikla

Menetysten korvaaminen

(1) Isäntäsopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajalle, jonka sijoitukset kärsivät menetyksiä isäntäsopimuspuolen alueella vallitsevan sodan tai muun aseellisen selkkauksen, vallankumouksen, kansallisen hätätilan, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, ennalleen palauttamisen, vahingonkorvauksen, hyvityksen tai muun järjestelyn osalta kohtelun, joka ei ole epäedullisempi kuin minkä isäntäsopimuspuoli myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen valtion sijoittajille.

(2) Tämän artiklan 1 kappaleen estämättä toisen sopimuspuolen sijoittaja, jonka sijoituksille aiheutuu isäntäsopimuspuolen alueella mainitussa kohdassa tarkoitettussa tilanteessa menetyksiä, jotka ovat seurausta isäntäsopimuspuolen joukkojen tai viranomaisten suorittamasta pakkoluovutuksesta tai niiden aiheuttamasta tuhosta eikä menetys johtunut taistelutilanteesta eikä liioin ollut tilanteen kannalta välttämätöntä, saa isäntäsopimuspuolelta nopean, riittävän ja tosiasiallisen korvauksen.

5 artikla

Pakkolunastus

(1) Sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia isäntäsopimuspuolen alueella ei saa kansallistaa tai pakkolunastaa eikä niihin saa soveltaa toimenpiteitä, joilla on sama vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), jollei toimenpiteisiin ryhdytä yleisen edun vuoksi syrjimättömyyden pohjalta. Toimenpiteet tulee suorittaa asianmukaisen oikeudellisen menettelyn mukaisesti ja niihin tulee liittää nopea, riittävä ja tosiasiallinen korvaus.

(2) Korvauksen tulee vastata pakkolunastetun sijoituksen sellaista asianmukaista markkina-arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen kuin pakkolunastus tai uhkaamassa oleva pakkolunastus tuli yleiseen tietoon siten, että se vaikuttaa sijoituksen arvoon.

(3) Asianmukainen markkina-arvo lasketaan vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna ajankohtana kyseisen valuutan osalta vallitsevan markkinakurssin perusteella. Korvaukseen tulee sisältyä myös Lontoon pankkienvälisen tarjouskoron (Libor) mukaan laskettava korko pakkolunastuspäivästä varsinaiseen maksupäivään.

6 artikla

Maksujen vapaa siirto

(1) Isäntäsopimuspuoli sallii toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin liittyvien kaikkien maksujen vapaan siirron alueelleen ja alueeltaan, mukaan lukien erityisesti:

(a) sijoitusten perustaminen, ylläpitäminen tai laajentaminen;

(b) sopimukseen perustuvat maksut, lainojen takaisinmaksu, rojalitit ja muut lisensseistä, toimiluvista, perustamisluvista ja muista samankaltaisista oikeuksista johtuvat maksut samoin kuin ulkomailla asuvien henkilökunnan jäsenten nettoansiot;

(c) tuotot sijoituksista;

(d) sijoituksen myymisestä tai lopettamisesta syntyneet tuotot;

(e) riitojen ratkaisemisesta johtuvat maksut; ja

(f) 4 ja 5 artiklan mukaisesti maksetut korvaukset.

(2) Siirrot suoritetaan viipymättä ja vaihdettavassa valuutassa. Siirrot suoritetaan vaihtopäivänä siirrettävän valuutan osalta käteiskaupassa voimassa olevaan vaihtokurssiin.

7 artikla

Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräysten koskien kohtelun myöntämistä, joka ei ole epäedullisempi kuin joko sopimuspuolen tai kolmannen valtion sijoittajille myönnettävä kohtelu, ei tule katsoa velvoittavan isäntäosapuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin etua kohtelusta, suosituimmuudesta tai etuoikeudesta, joka johtuu:

(a) alueellisesta taloudellisesta järjestöstä tai tulliliitosta, jonka osapuoli isäntäsopimuspuoli on tai jonka osapuoli siitä voi tulla;

(b) kokonaan tai osittain verotukseen liittyvästä kansainvälisestä sopimuksesta tai järjestelyistä, tai kokonaan tai osittain verotukseen liittyvästä kansallisesta lainsäädännöstä; tai

(c) sopimuksesta tai järjestelystä, joka liittyy sellaisille kehitysrahoituslaitoksille myönnettyihin erityisetiuihin, joissa on osallisina ulkomaalaisia ja jotka on perustettu yksinomaan siinä tarkoituksessa, että kehitysapua annetaan pääasiallisesti muuta kuin kaupallista toimintaa harjoittamalla.

8 artikla

Sijoittajan ja isäntäsopimuspuolen väliset riidat

(1) Sopimuspuolen sijoittajan ja isäntäsopimuspuolen väliset riidat, jotka koskevat ensinmainitun sopimuspuolen sijoittajan tekemää sijoitusta isäntäsopimuspuolen alueella, tulisi ratkaista sovinnollisesti.

(2) Mikäli tällaista riitaa ei voida ratkaista kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin jompikumpi riidan osapuoli on pyytänyt sovinnollista ratkaisua, sijoittaja voi saattaa ratkaistavaksi tapauksen joko

(a) sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukseen (ICSID), joka perustettiin Washingtonissa 18. päivänä maaliskuuta 1965 allekirjoitettavaksi avatun valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta tehdyn yleissopimuksen nojalla; tai

(b) tilapäiseen välimiesoikeuteen, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

(3) Koska Etelä-Afrikan tasavalta ei ole tällä hetkellä 2 kappaleen a kohdassa tarkoitettun yleissopimuksen osapuoli, riidan voi ratkaista ICSID:n sihteeristö sovittelu-, välimies- ja tiedonhankintamenettelyjen hallinnon ylimääräisten järjestelyjen sääntöjen mukaisen välimiesmenettelyn nojalla.

(4) Päätös on lopullinen ja riidan osapuolten osalta sitova ja se pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

9 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

(1) Sopimuspuolten väliset tämän sopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevat riidat ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan neuvottelemalla.

(2) Jos tällaista riitaa ei saada ratkaistuksi kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin jompikumpi sopimuspuoli on esittänyt neuvottelupyynnön, jompikumpi sopimuspuoli voi kirjallisella ilmoituksella toiselle sopimuspuolelle saattaa asian tämän artiklan mukaiseen välimiesmenettelyyn.

(3) Välimiesoikeus muodostetaan jokaista tapausta varten erikseen. Kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden jäsenen. Nämä kaksi jäsentä sopivat kolmannen valtion kansalaisesta, jonka sopimuspuolet nimittävät välimiesoikeuden puheenjohtajaksi. Jäsenet nimitetään kahden kuukauden kuluessa ja puheenjohtaja nimitetään neljän kuukauden kuluessa tämän artiklan 2 kappaleen mukaisen kirjallisen ilmoituksen vastaanottamispäivämäärästä lukien.

(4) Mikäli tämän artiklan 3 kappaleessa tarkoitettuja määräaikoja ei ole noudatettu, jompikumpi sopimusvaltio voi muun järjestelyn puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa suorittamaan tarvittavat nimitykset. Mikäli puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai muutoin estynyt hoitamasta tehtävää, nimitykset suorittaa tämän virkaiältään vanhin sijainen.

(5) Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänten enemmistöllä ja päättää omista menettelytavoistaan. Välimiesoikeus tekee riitaa koskevan päätöksen tämän sopimuksen ja kansainvälisen oikeuden sovellettavien sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti. Välimiesoikeuden päätös on lopullinen ja sopimuspuolia sitova.

(6) Sopimuspuolet vastaavat välimiesoikeuden kuluista yhtä suurin osuuksin mukaan lukien sen jäsenten palkkiot. Välimiesoikeus saattaa kuitenkin oman harkintansa mukaan määrätä, että toinen sopimuspuolista vastaa suuremmasta osasta kustannuksia.

10 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi osoitettu taho suorittaa maksun omalle sijoittajalleen takauksen perusteella, jonka se on myöntänyt toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen osalta riskien varalta, isäntäsopimuspuoli tunnustaa kaikkien sellaisesta sijoituksesta johtuvien oikeuksien ja vaatimusten siirtymisen joko lain tai laillisen siirron nojalla edelliselle sopimuspuolelle ja tunnustaa, että edellinen sopimuspuoli tai sen edustajaksi osoitettu taho on oikeutettu käyttämään näitä oikeuksia ja toteuttamaan näitä vaatimuksia sijaantulon nojalla samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja.

11 artikla

Sopimuksen soveltamisala

(1) Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi olemassaolevat tai myöhemmin vahvistettavat, sopimuspuolten väliset kansainväliseen oikeuteen perustuvat velvoitteet sisältävät määräyksen, joka oikeuttaa myöntämään toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille kohtelun, joka on edullisempi kuin mistä tässä sopimuksessa määrätään, kyseinen määräys on voimassa tämän sopimuksen sijasta niiltä osin kuin se on edullisempi.

(2) Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sijoituksiin riippumatta siitä, onko ne tehty ennen sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sopimusta ei sovelleta sijoitusta koskevaan riitaan, joka alkoi, tai sellaiseen sijoitusta koskevaan vaatimukseen, joka ratkaistiin ennen sopimuksen voimaantuloa.

12 artikla

Loppumääräykset

(1) Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä lukien, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden perustuslailliset edellytykset sopimuksen

voimaantulolle on täytetty.

(2) Tämä sopimus on voimassa kaksikymmentä vuotta. Sen jälkeen se on voimassa kaksitoista kuukautta siitä päivästä lukien, jolloin jompikumpi sopimuspuoli on kirjallisesti ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus.

(3) Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen irtisanomisilmoituksen voimaantuloa, 1—11 artiklan määräykset pysyvät voimassa edelleen kahdenkymmenen vuoden ajan tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun ilmoituksen päivämäärästä.

Tehty Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 1998 kahtena englanninkielisenä alkuperäiskappaleena.

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN HALLITUKSEN VÄLILLÄ SIOITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA VASTAVUOROISESTA SUOJAAMISESTA TEHTYYN SOPIMUKSEEN LIITTYVÄ PÖYTÄKIRJA

Allekirjoittaessaan sopimuksen Suomen tasavallan hallituksen ja Etelä-Afrikan tasavallan hallituksen välillä sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojaamisesta allekirjoittaneet edustajat ovat lisäksi sopineet seuraavista määräyksistä, jotka ovat tämän sopimuksen erottamaton osa:

Sopimuksen 6 artiklan osalta

Vahvistetaan, että 6 artiklassa mainittuja siirtoja koskevia määräyksiä ei sovelleta luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat Suomen tasavallan kansalaisia silloin kun kyseiset määräykset ovat ristiriidassa sellaisten tämän sopimuksen voimaantulopäivänä voimassa olevien valuuttarajoitusten kanssa, jotka koskevat vieraiden valtioiden kansalaisia, jotka ovat muuttaneet Etelä-Afrikan tasavaltaan ja joilla on siellä vakinainen asunto.

Tämän pöytäkirjan mukaiset sopimuksen 6 artiklaa koskevat erivapaudet lakkaavat automaattisesti olemassa voimassa kunkin rajoituksen osalta, kun kyseinen rajoitus poistetaan.

Tehty Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 1998 kahtena englanninkielisenä alkuperäiskappaleena.

[Finlex](#) › [Valtiosopimukset](#) › [Valtiosopimukset](#) › [2001](#) › [8/2001](#) › Sopimus tms.

Finlex® on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton Internet-palvelu.

Finlexin sisällön tuottaa ja sitä ylläpitää Edita Publishing Oy. Oikeusministeriö tai Edita eivät vastaa tietokantojen sisällössä mahdollisesti esiintyvistä virheistä, niiden käytöstä käyttäjälle aiheutuvista välittömistä tai välillisistä vahingoista tai Internet-tietoverkossa esiintyvistä käyttökatkoista tai muista häiriöistä.